

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΩΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως όλοι οι θεσμοί όπου οργανώνεται η ταξική κυριαρχία της αστικής τάξης δε μένει στάσιμη, αλλά σε κάθε ιστορική περίοδο επιδέχεται αλλαγές και μεταρρυθμίσεις.

Η πρώτη ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι αυτή των Βαυαρών του 1833. Οι χιλιάδες κοινότητες της τουρκοκρατίας καταργήθηκαν με συγκεντρωτική πυγμή και ενσωματώθηκαν διοικητικά αρχικά σε 750 δήμους, για να καταλήξουν στο τέλος σε 250, οι οποίοι δέσποζαν στο πελατειακό σύστημα και ασκούσαν ασφυκτική επιρροή στους βουλευτές, και είχαμε φαινόμενα «δημαρχοκρατίας».

Η δεύτερη Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι του Βενιζέλου, που θέτοντας ως στόχο την εξυγίανση του κοινοβουλευτισμού ενάντια στους δημάρχους «τοπάρχες» με το νόμο ΔΝΖ' /1912 επανέφερε σε ισχύ τις 6.000 κοινότητες της τουρκοκρατίας.

Η τρίτη Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η σημερινή συγκεντρωτική του σχεδίου «Ι. Καποδίστριας» που κατήργησε τις χιλιάδες κοινότητες, δημιουργώντας 900 δήμους και 133 κοινότητες.

Οι κυρίαρχες δυνάμεις του συστήματος και διαχείρισής του, ΝΔ - ΠΑΣΟΚ και ο «αριστερός» τους ψάλτης ΣΥΝ, στοχεύουν στην έτι περαιτέρω μείωση των δημαρχείων ακόμα και στην κατάργηση των 54 νομαρχιών και τη μείωση των 13 περιφερειών σε πέντε, για να προστατεύουν τα μεγάλα συμφέροντα. Μάλιστα, είναι κυνικοί και το ομολογούν. Η λαϊκή έκφραση για το σύστημα και τις δυνάμεις του κοστίζει και γι' αυτό πρέπει να περιοριστεί. Γνωρίζουν πολύ καλά ότι: «Στο σοσιαλισμό θα διοικούν όλοι με τη σειρά και θα συνηθίσουν γρήγορα να μη διοικεί κανένας».*1) Αλλωστε, «αν πραγματικά συμμετέχουν όλοι στη διακυβέρνηση του κράτους, ο καπιταλισμός δε θα μπορεί πια να κρατηθεί».*2) Αυτοδιοίκηση, αυτοδιαχείριση, από τις πιο ευγενικές ουτοπίες της ανθρωπότητας, πόσο άραγε μπορούν να χωρέσουν μέσα στο ασφυκτικό περιβάλλον της καπιταλιστικής βαρβαρότητας; Θα παραιτηθεί άραγε ποτέ οικειοθελώς η αστική τάξη από τα ευνοϊκά αποτελέσματα που της προσφέρει ο πολιτικός συγκεντρωτισμός; Μ' αυτήν την έννοια, τη διοίκηση του κράτους και της αυτοδιοίκησης οι κυρίαρχες δυνάμεις την εμπιστεύονται, μόνο, σε μια ακριβοπληρωμένη και ξεπουλημένη ελίτ.

Η αναγκαστική συνένωση των χιλιάδων κοινοτήτων σηματοδοτεί τη συγκέντρωση και τη συγκεντροποίηση του κράτους και σε περιφερειακό επίπεδο. Το γενικό ισοζύγιο μας δείχνει ότι το κράτος κεντρικό και περιφερειακό μεγεθύνεται. Τα δημαρχεία γίνονται λιγότερα, επειδή εκεί χάνονται οι χιλιάδες κοινότητες και μαζί τους εξουδετερώνεται ο πολίτης. Περιορίζεται η λαϊκή έκφραση και η άμεση δημοκρατία. Είναι άλλο πράγμα να έχεις τον αιρετό «μέσα στα πόδια σου» και διαφορετικό όταν συναντάς τον δήμαρχο μια φορά στα τρία έτη ή και καθόλου.

Κράτος και κεφάλαιο αναπτύσσονται χέρι - χέρι. Το ένα στηρίζει το άλλο. Το μεγαλύτερο κεφάλαιο, συγκεντρωμένο όλο και περισσότερο σε λιγότερα χέρια, προτιμά να συνομιλεί και να συναλλάσσεται όλο και με λιγότερους κυβερνήτες. Αντί να αναζητά τους χιλιάδες κοινοτάρχες, κάνει μπίσνες με λιγότερους δημάρχους τους οποίους δύναται και να ελέγχει με διάφορους τρόπους. Ο δήμαρχος επιχειρηματίας γίνεται εύκολη λεία στα χέρια της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η γνωστή μας λαϊκή ρήση «τα παράπονά σου στο δήμαρχο» δεν ακούγεται πια. Οι «σύγχρονοι» δήμαρχοι, κάτοχοι των μυστικών του μάνατζμεντ, έλκονται από τη δύναμη του χρήματος. Τοποτηρητές του κεντρικού κράτους, σαν βδέλλες, απομυζούν μεγάλα ποσά, με την επιβολή τελών και φόρων από τους ανυπεράσπιστους δημότες, ζεσταίνουν τα ταμεία τους, και στη συνέχεια τα προσφέρουν δώρα στις μεγάλες ιδιωτικές εταιρίες. Η αυτοδιοίκηση μετατράπηκε σε μια μεγάλη αγορά. Το τελευταίο μετερίζι των δημοτών και

του κράτους πρόνοιας κατεδαφίστηκε. Το τελευταίο καρφί στο φέρετρο του κράτους πρόνοιας είναι ο γνωστός πια σ' όλους μας δημοτικός αστυνόμος. Δε χρειάζεται άλλος μάρτυρας, για να δούμε το ανάλγητο πρόσωπο της «σύγχρονης» αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι φόροι των δημοτών, αντί να τους ανακουφίζουν, γίνονται θηλιά στο λαιμό τους. Στη θέση των νηπιαγωγών, νοσηλευτριών, ιατρών, κτλ. φιγουράρει, ο δημοτικός αστυνόμος και το κράτος καταστολής. Δηλαδή, η τοπική αυτοδιοίκηση αντί να ασχολείται με τα κοινωνικά προβλήματα, τα οποία βρίσκονται κυριολεκτικά ριζωμένα στα πόδια της, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέρασε ανοιχτά με το σύστημα.

Εύκολα, λοιπόν, καταλαβαίνουμε, το τι πραγματικά αντιπροσωπεύει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στον κεφαλαιοκρατικό τρόπο κοινωνικής αναπαραγωγής. Θεωρώντας δεδομένη, αλλά όχι και τόσο ασφαλή την ενότητα του συστήματος, εκείνο το οποίο είναι καθ' όλα βέβαιο, είναι ότι καμία αυτοδιοίκηση και πολιτική αποκέντρωσης δε θα κατορθώσει να λειτουργήσει αποσταθεροποιητικά, ώστε να οδηγήσει το σύστημα σε σταδιακή απορύθμιση, με τελική κατάληξη την ανατροπή του. Αντιθέτως, από την ημέρα δημιουργίας της, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρ' όλες τις ιδιαιτερότητές της, και του διττού της χαρακτήρα, συνεχίζει να συνεισφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στην αναπαραγωγή και στη συνοχή του συστήματος, αφού, με την παγίωση του αστικού συστήματος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση ανέλαβε το «κάτω άκρο» ως τοπική χειρ του κράτους.

Κι όπως πολύ εύστοχα σημειώνει ο Οντλόν Μπαρό για την αποκεντρωμένη μορφή του κράτους, «είναι πάντα το ίδιο σφυρί που χτυπάει, μόνο που έχει κοντύνει το χέρι». Εχει κοντύνει το χέρι το οποίο χτυπά αδιακρίτως τους οικονομικά ανίσχυρους στην περιφέρεια του συστήματος, στοχεύοντας από κοινού με την κεντρική διοίκηση στην αναπαραγωγή κυρίαρχων σχέσεων κοινωνικής αναπαραγωγής, τόσο στο κέντρο, όσο και στην περιφέρεια, απομυθοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και ολοκληρωτικά την αστική και τεχνοκρατική αντίληψη για την αποκέντρωση. Η τάση αυτή αποτυπώνεται ανάγλυφα στις αποφάσεις της ΚΕΔΚΕ, η οποία θεωρεί το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης «μέρος του ενιαίου διοικητικού και πολιτικού συστήματος της χώρας». Τα όρια, λοιπόν, ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση όλο και περισσότερο γίνονται δυσδιάκριτα. Η αύξηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου, στο πλαίσιο της πολιτικής του νεοφιλελευθερισμού, φαίνεται να ενοποιεί τα δύο επίπεδα διοίκησης.

Στις επικείμενες, λοιπόν, δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές όσο περισσότεροι δήμαρχοι και νομάρχες και σύμβουλοι εκλεγούν με τα ψηφοδέλτια του ΚΚΕ, τόσα λιγότερα σφυριά θα χτυπούν το λαό και τη νεολαία και στην ελληνική περιφέρεια. Εμπρός, λοιπόν, στο χέρι μας είναι να πυκνώσουμε τα ψηφοδέλτια και τις γραμμές του ΚΚΕ, για να αχρηστεύσουμε τα όπλα των αστών.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Β.Ι. Λένιν, «Κράτος και επανάσταση», «Απαντα», τόμος, 33ος εκδ. «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1976 σελ. 116.

2. Β.Ι. Λένιν, «Κράτος και επανάσταση», «Απαντα», τόμος, 33ος εκδ. «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1976 σελ. 100.

Του

Τρύφωνα ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ*

*Ο Τρύφωνας Κωστόπουλος είναι Επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

*** Το *Civiltas.GR* και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civiltas.gr)**